

ERFELIJKHEID EN VERZEKERINGEN

Voor u en uw familieleden is het belangrijk om te weten dat het hebben van een aanleg voor een erfelijke aandoening mogelijk gevolgen kan hebben voor het aanvragen van een levensverzekering en/ of een arbeidsongeschiktheidsverzekering. Voor veel personen met een aanleg voor een erfelijke aandoening geldt echter dat ze zich tegen dezelfde voorwaarden (premies, dekking en looptijd) kunnen verzekeren als personen zonder een erfelijke aanleg. In deze informatiebrief wordt dit verder toegelicht. Deze informatiebrief is speciaal geschreven voor personen die drager zijn van een aanleg voor een behandelbare erfelijke aandoening (zoals een erfelijke hartspierziekte) of bij wie in de familie een behandelbare erfelijke aandoening voorkomt. Voor onbehandelbare aandoeningen (zoals bepaalde erfelijke spierziekten) gelden mogelijk andere regels.

Wat bent u wel en niet verplicht in te vullen in de gezondheidsverklaring?

Bij de aanvraag voor een levensverzekering en/ of arbeidsongeschiktheidsverzekering moet u een vragenlijst over uw gezondheid invullen. Dit wordt een **gezondheidsverklaring** genoemd. Als u een verzekering aanvraagt met een hoge uitkering bij overlijden of arbeidsongeschiktheid, dan mag de verzekeraar meer vragen stellen dan wanneer de uitkering laag is. Het bedrag waarboven de verzekeraar meer vragen mag stellen, wordt de **vragengrens** genoemd. Voor levensverzekeringen ligt deze wettelijke vragengrens op €250.000 (2013). Voor arbeidsongeschiktheidverzekeringen is dit €36.249 voor het eerste jaar en €24.159 voor het tweede jaar van arbeidsongeschiktheid (2013). De vragengrenzen die verzekeraars gebruiken zijn vaak gunstiger en zijn terug te vinden op de website van elke verzekeraar.

Aanvragen onder de vragengrens

Bij aanvragen onder de vragengrens mogen verzekeraars geen vragen stellen over uitslagen van erfelijkheidsonderzoek bij uzelf of uw familieleden (ouders, broers, zussen, kinderen). Ook vragen over de ziektegeschiedenis van uw familieleden mogen niet (meer) worden gesteld. Als u vanwege een aanleg preventief wordt gecontroleerd, hoeft u dit onder de vragengrens niet te vermelden. Als u al klachten of verschijnselen heeft die horen bij de erfelijke aandoening of preventieve operaties heeft ondergaan, dan moet u deze wèl melden. U hoeft daarbij niet aan te geven dat het om een erfelijke aanleg gaat. Het melden van preventieve operaties heeft vaak geen gevolgen voor het afsluiten van een levensverzekering onder normale voorwaarden. Immers, preventieve operaties leiden niet tot een verhoogd overlijdensrisico.

Aanvragen boven de vragengrens

Als u een verzekering aanvraagt boven de vragengrens dan mag de verzekeraar meer vragen stellen en bent u **verplicht** om deze vragen te beantwoorden. De verzekeraar mag dan wèl vragen naar uitslagen van erfelijkheidsonderzoek bij uzelf en uw directe familieleden. Als er niet naar gevraagd wordt, dan hoeft u erfelijkheidsonderzoek niet te melden. Ook mogen verzekeraars boven de vragengrens vragen naar de gezondheid van uw familieleden en/ of naar de oorzaak van overlijden van familieleden. Daarnaast kunnen ze besluiten om aanvullende informatie op te vragen bij uw behandelend arts. Dit mag alleen als u daar toestemming voor geeft. Ook kan u worden gevraagd

mee te werken aan aanvullend medisch onderzoek of een medische keuring. Het staat u vrij dergelijk onderzoek te weigeren. De aanvraag wordt dan gestopt. Een verzekeraar mag u **nooit** vragen om erfelijkheidsonderzoek te laten uitvoeren. Als u al klachten of verschijnselen van de aandoening heeft of u heeft preventieve operaties ondergaan, dan moet u die melden.

In figuur 1, op de laatste pagina van deze informatiebrief, vindt u een schema over wat u wel/ niet moet melden over erfelijkheidsonderzoek onder en boven de vragengrens.

Wat betekent 'recht op eerste kennisneming'?

Een gezondheidsverklaring wordt eerst bekeken door een medisch adviseur. Deze meldt aan de verzekeraar of er sprake is van een hoger overlijdens- of ziekerisico dan gemiddeld. U heeft het recht om als eerste te horen wat het advies is van de medisch adviseur. Dit heet het **'recht op eerste kennisneming'**. U moet hiervoor **vooraf** een schriftelijk verzoek indienen bij de medische dienst van een verzekeraar. Als het advies is dat u wordt afgewezen of alleen onder aanvullende voorwaarden (bijvoorbeeld premieverhoging; dit gaat vaak om licht verhoogde premies) verzekerd kunt worden, dan kunt u de medisch adviseur opdracht geven dit advies niet aan de verzekeraar door te sturen. U trekt dan de aanvraag in. U kunt hiermee een afwijzing voorkomen en zonder problemen een nieuwe aanvraag bij een andere verzekeraar indienen. Het is belangrijk om afwijzing door een verzekeraar te voorkomen. Bij een nieuwe aanvraag voor een verzekering moet een eerdere afwijzing namelijk altijd worden gemeld. Dit verlaagt de kans om door een andere verzekeraar tegen normale voorwaarden te worden geaccepteerd.

Wat kan verder van belang zijn?

Als iemand door dragerschap een verhoogd risico heeft op een bepaalde erfelijke aandoening (bijvoorbeeld dragerschap voor erfelijk verhoogd cholesterol) dan kan dit verhoogde risico worden opgeheven door goede preventieve behandeling met als gevolg een normale verzekeringspremie. Deze premie is dan gelijk aan de premie van iemand zonder de aanleg voor de erfelijke aandoening. Ditzelfde geldt ook voor preventieve operaties. Als iemand met een aanleg voor erfelijke borst- en eierstokkanker preventieve operaties heeft gehad, dan is er geen sprake meer van een verhoogd risico op deze vormen van kanker en dus geen reden om bij het afsluiten van een levensverzekering een verhoogde premie te verwachten

Wat zijn de conclusies en tips?

- Iemand met een erfelijke aanleg (die geen klachten of verschijnselen van de aandoening heeft) kan zich vaak laten verzekeren onder normale voorwaarden.
- Onder de vragengrens hoeven controles of uitslagen van erfelijkheidsonderzoek niet te worden gemeld. Klachten, verschijnselen van de aandoening en preventieve operaties moeten wel worden gemeld. Omdat preventieve operaties echter niet leiden tot een verhoogd overlijdensrisico, zal de verzekeraar u vaak onder normale voorwaarden accepteren.
- Boven de vragengrens mag naar uitkomsten van erfelijkheidsonderzoek gevraagd worden. Verschijnselen van de aandoening en eventuele preventieve operaties moeten worden vermeld.
- De vragengrens is bij veel verzekeraars gunstiger dan het wettelijk afgesproken bedrag. Daarnaast gaan niet alle verzekeraars op dezelfde manier om met gezondheidsverklaringen. Het is daarom de moeite waard om de websites van verschillende verzekeraars te bekijken.
- Het is belangrijk afwijzing door een verzekeraar te voorkomen, door gebruik te maken van het 'recht op eerste kennisneming'

Waar vindt u meer informatie?

U kunt meer informatie over erfelijkheid en verzekeringen vinden in onderstaande bronnen:

- Artikel "Erfelijk risico goed te verzekeren" (E. Bunnik, Medisch Contact, nr. 48 - 30 november 2012, pagina 2728-2730).
- www.verzekeraars.nl
- www.allesoververzekeren.nl
- www.verzekeraars.nl/Zoek/Paginas/Results.aspx?k=gezondheidsverklaring
- Bij de meeste particuliere verzekeraars kunt u op de website informatie over de acceptatieprocedure van hun verzekeringen vinden.
- Op de websites van patiënten-/ belangenverenigingen van erfelijke aandoeningen vindt u vaak tips en informatie voor verzekeringen.

Figuur 1: wat moet ik vertellen over erfelijkheidsonderzoek?

